

ANALIZA FACTORIALĂ A REZULTATELOR FINANCIARE ÎN CADRUL EVALUĂRII ÎNTREPRINDERILOR

Autor: Alexandra DUBOVIC, st. gr. EI-1016
Conducător științific: conf. univ. dr. Ion ALBU

Universitatea Tehnică a Moldovei

***Abstract:** L'entreprise est un organisme complexe qui est influencé par un large éventail de facteurs micro et macroéconomiques qui participent directement ou indirectement à la formation de sa valeur marchande. La tâche de l'évaluateur est de sélectionner les facteurs qui augmentent ou diminuent la valeur de l'entreprise. De ce point de vue l'analyse financière est un outil de recherche de la performance économique structurelle et dynamique de l'entreprise évaluée..*

***Cuvintele Cheie:** Analiza financiara, variabile, variatia, gradul de influenta, valoare, indicatori, rezultate financiare.*

Gestiunea oricarei afaceri necesita in primul rind aprecierea starii curente ale acesteia, precum si studiul evolutiei anterioare perioadei analizate. Doar formulind concluzii privind evolutia intreprinderii in trecut, privind tendintele si trendurile formate, putem formula prognoze si ipoteze asupra performantelor viitoare ale intreprinderii supuse evaluarii.

In conditiile economiei de piata este foarte important de a estima stabilitatea financiara a intreprinderii, avind in vedere situatia resurselor financiare, care ar permite intreprinderii manevrarea usoara si adaptarea cu pierderi minime la perturbatiile pietii.

Aprecierea gradului de stabilitate financiara a intreprinderii este una din cele mai importante probleme in economia de piata. Stabilitatea financiara redusa poate duce la insolabilitatea organizatiei, la insuficiente de resurse de finantare a activitatii curente sau a activitatii investitionale sau chiar la falimentul intreprinderii.

Analiza financiara permite de a stabili limitele parametrilor economici, respectarea carora va asigura stabilitatea financiara a intreprinderii. In cadrul evaluarii intreprinderilor, analiza financiara presupune cercetarea contributiei diferitor factori la formarea și modificarea unui anumit indicator economic in baza caruia evaluatorul va estima si va prognoza potentialul economic al intreprinderii, indicatorii de baza sub acest aspect sunt: profitul brut, productivitatea muncii, rata de rentabilitate etc.

Analiza financiara in cadrul evaluarii intreprinderii urmeaza 4 scopuri generale:

1. Evaluarea situatiei financiare ale intreprinderii;
2. Evidentierea evolutiei financiare ale intreprinderii in profil structural si dynamic;
3. Evidentierea factorilor ce determina sau pot determina schimbari in situatia financiara a intreprinderii;
4. Prognozarea unor tendinte si stabilirea liniilor trendului in evolutia intreprinderii.

Analiza financiara in cadrul evaluarii intreprinderilor presupune aplicarea elementelor de analiza factoriala care este o tehnica matematico- statistica multidimensionala, ce permite evidentierea influentei unor variabile separate asupra unei valori unice.

Unul din indicatori care ar descrie potentialul economic al intreprinderii este venitul din vinzari. In sens ingust venitul din vinzari nu contureaza in mod cel mai riguros situatia economica a intreprinderii, insa analiza acestuia permite evaluatorului de a prognoza nivelul veniturilor potentiale.

Venitul din vinzari este unul din indicatori fundamentali pe baza caruia se apreciaza volumul activitatii intreprinderii. In termeni concreti, el face parte din categoria indicatorilor de rezultate economico-financiare, contribuind la diagnosticarea și evaluarea economica a intreprinderii, la estimarea eficientei managementului practicat.

In functie de ramura economiei si de genul de activitate ale intreprinderii evaluate, evaluatorul va evidentia factorii de baza care au o pondere majoritara in formarea veniturilor din vinzari ale intreprinderii evaluate.

Analiza factoriala a veniturilor din vinzari permite evaluatorului sa stabileasca urmatoarele:

- Modificarile structurale ale veniturilor din vinzari si factorii ce le determina;
- Modificarile dinamice ale veniturilor din vinzari;
- Factorii ce contribuie la micșorarea sau respectiv la creșterea veniturilor din vinzari;

➤ Sensibilitatea venitului din vânzări la modificările unui sau a mai multor indicatori financiar-economice.

Pe lângă informația sus enumerată, analiza factorială a rezultatelor financiare în cadrul întreprinderii furnizează date secundare pe care evaluatorul le va utiliza în estimările în cadrul metodei veniturilor la analiza fluxurilor de numerar. Drept exemplu ar fi analiza modificărilor a venitului din vânzări la modificarea a structurii mijloacelor fixe în urma învechirii și uzurii morale a acestora.

Drept rezultat al acestor estimări evaluatorul obține informația privind:

a. Mijloace fixe redundante care nefiind antrenate în activitatea operațională pot genera costuri suplimentare;

b. Sensibilitatea venitului din vânzări la modificările în structura mijloacelor fixe;

c. Riscul întreprinderii privind învechirea și uzura morală a echipamentelor.

Analiza factorială a rezultatelor financiare a unei întreprinderi oferă evaluatorului posibilitatea de a cerceta diferite scenarii de evoluție a întreprinderii, în baza cărora evaluatorul va determina fluxurile viitoare.

Analiza factorială poate furniza informații importante privind cheltuieli sau venituri excepționale, cunoaștere și aprecierea justă a gradului de influență a acestora asupra rezultatelor financiare este foarte importantă la estimarea valorii întreprinderii ca obiect al evaluării.

Studiul factorial este un instrument de cercetare care creează o imagine detaliată a modificărilor în timp și structura a indicatorilor financiar-economici, variind factorii de influență evaluatorul poate analiza diverse scenarii și posibilități de evoluție a întreprinderii evaluate.

Deoarece întreprinderile sunt apreciate ca marfa investițională cu caracter individual pronunțat, este obligatoriu ca evaluatorul să cerceteze influența factorului macroeconomic și a celui microeconomic asupra valorii întreprinderii.

Drept exemplu de aplicație a analizei indicilor axați pe rezultatele financiare în cadrul evaluării întreprinderii poate fi aprecierea gradului de influență a înzestrării întreprinderii cu mijloace fixe asupra venitului din vânzări. Fie ca se cunosc următoarele date privind veniturile din vânzări și mijloacele fixe ale întreprinderii evaluate X:

Tabelul 1. Analiza indicilor axați pe rezultatele activității întreprinderii X

Indicatori	Simbol	2010	2011	Abaterea absolută	Abaterea relativă, %
1		2	3	4	5
Venitul din vânzări, mil lei	V _v	3 088	3 356	267	108,67
Val. medie a mijloacelor fixe, mil lei	\overline{Mf}	5478	5697	219	103,99
Numarul total de muncitori	N _m	1165	1142	-23	98,03
Randamentul mijloacelor fixe	R _m	0,56	0,59	0,03	104
Înzestrarea muncii cu Mf	I _m	4,70	4,99	0,29	106

Concluzii: Observăm că în anul 2011 comparativ cu anul 2010 concomitent cu majorarea mijloacelor fixe au crescut și veniturile din vânzări. Pentru a aprecia gradul de influență a modificării mijloacelor fixe alături de următoarea relație:

$$V_v = \frac{V_v}{\overline{Mf}} * \frac{\overline{Mf}}{N_m} * N_m$$

unde: $\frac{V_v}{\overline{Mf}}$ - randamentul mijloacelor fixe;

$\frac{\overline{Mf}}{N_m}$ - înzestrarea cu mijloace fixe.

Pentru a delimita gradul de influență a modificării mijloacelor fixe asupra schimbării venitului din vânzări apreciem gradul de influență a fiecărui factor cercetat:

$$\Delta V_v = \Delta N_m * I_m^0 * R_{mf}^0 = -60,88 \text{ mil. lei}$$

$$\Delta V_v = N_m^1 * \Delta I_m * R_{mf}^0 = 183,88 \text{ mil. lei}$$

$$\Delta V_v = Nm^1 * Im^1 * \Delta Rmf = 142,42 \text{ mil. lei}$$

Interpretarea rezultatelor analizei factoriale a rezultatelor financiare:

În urma estimărilor efectuate se observă că odată cu creșterea mijloacelor fixe cu 219 milioane lei, venitul din vânzări înregistrat de întreprindere a crescut cu 142 milioane lei, deci se observă o dependență pronunțată a veniturilor obținute de întreprindere și fondul de mijloace fixe pe care aceasta le deține. Substituind factorii de influență cercetați, evaluatorul poate efectua o analiză factorială profundă a tuturor rezultatelor financiare ale întreprinderii. Aplicabilitatea rezultatelor analizei factoriale ale indicatorilor economico-financiar este prezentată în figura ce urmează:

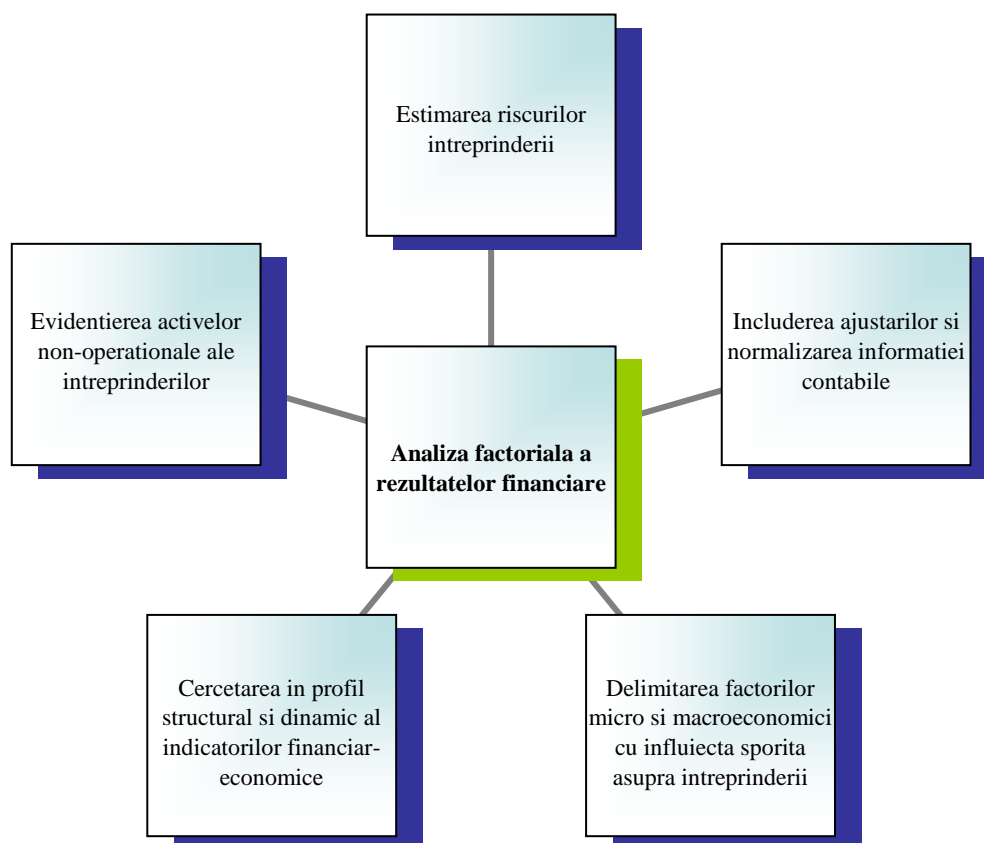

Figura 1. Aplicabilitatea analizei factoriale a rezultatelor financiare

Analizând perspectivele aplicării analizei factoriale ale rezultatelor financiare în cadrul evaluării întreprinderii, se observă faptul că această presupune o atenție mare din partea evaluatorului privind selectarea factorilor de influență, deoarece anume evidențierea factorilor esențiali și cercetarea structurală a acestora stă la baza unei analize financiare corecte ale unei întreprinderi.

Bibliografie

1. МАРКАРЬЯН, Герасименко, Маркарьян „Экономический анализ хозяйственной деятельности” Изд. КНОРУС, Москва, 2010
2. <http://www.grandars.ru/college/ekonomika-firmy/faktorny-analiz.html>, accesat la 19.11.2013
3. <http://www.cis2000.ru/cisFinAnalysis/savickayanalishozdeyatAI.shtml>, accesat la 19.11.2013